

Ontwikkelingen in de theaterwereld “Regels zijn nodig, maar laat mensen met praktijkervaring meebeslissen”

In gesprekken met toneelmeesters en theatertechnici komen een paar onderwerpen bijna altijd aan bod. Regelgeving, integratie en koppelingen en de snelheid van theatertechnische ontwikkelingen zijn van die dingen. Vijf leveranciers in de theaterwereld kregen evenzoveel hete hangijzers voorgelegd. Ze pakken ze met beide handen aan.

Het is voor theaters onmogelijk om up-to-date te blijven. Daarvoor gaan de ontwikkelingen te snel en zijn vernieuwingskosten vaak te hoog.

Robert Winters: “Het is voor theaters zeker niet makkelijk up-to-date te blijven. Maar het is wel mogelijk om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen. Nieuwe producten volgen elkaar snel op, maar door de huidige media is het qua kennis relatief

makkelijker bij te houden. Dat vernieuwingskosten hoog zijn, willen we graag bestrijden. Vaak zijn innovaties bedoeld om veiliger en sneller te werken. En wat te denken van gebruikersgemak? Ook dat scheelt tijd. Neem daarbij de vaak lagere onderhoudskosten van nieuwe producten en je hebt je winst al binnen. De kostprijs is niet het belangrijkste, je moet kijken wat een langer gebruik je scheelt qua kosten.”

Rudolf Nagtzaam: “Op het gebied van licht en geluid is het minstens zo belangrijk om een kwalitatief hoogstaand systeem te leveren. Daar hoeven dan niet altijd de allernieuwste snufjes in verwerkt te zijn, maar het moet wel een systeem zijn waarmee de grote verscheidenheid aan bezoeken-de gezelschappen, artiesten en bands zo goed mogelijk mee uit de voeten kunnen. Specifieke dingen worden vaak ook door

De deelnemers
Bart Janssen, Stakebrand B.V.
Robert Winters, Rolight
Anton Rolink, Artitude
Ben Weijters, Wytec
Rudolf Nagtzaam, TM Audio

de bezoekers zelf meegenomen. Een licht- of geluidssysteem dat goed bij de zaal past, multifunctioneel, goed geïnstalleerd en van goede kwaliteit is, kan probleemloos jaren mee.”

Bart Janssen: “Een theatertechnische installatie wordt aangeschaft voor een langere periode. Er is onderscheid te maken tussen het mechanische gedeelte en

het besturingstechnische gedeelte. Het is bij ons mogelijk om up-to-date te blijven wat betreft software, waardoor theaters steeds kunnen werken met de laatste versie. Tevens bestaat de mogelijkheid om (preventief) zaken in het besturingsnetwerk te vervangen, denk hierbij aan vitale onderdelen als computers en op latere termijn besturingselementen als regelaars. Ook op installaties van zo’n tien jaar oud zijn alle gangbare voorstellingen op een goede manier uit te voeren. Het waarborgen van de bedrijfszekerheid en veiligheid is hier de belangrijkste factor. De mechanische installatie kan, mits goed onderhouden, zeker twintig jaar mee.”

Bij ver- of nieuwbouw van theaters moeten technici in een veel vroeger stadium betrokken worden om de werkbaarheid van het theater groter te maken.

Anton Rolink: “Dat is inderdaad zo. Of in ieder geval mensen aanstellen die het doel niet uit het oog verliezen. Overigens is een theater natuurlijk wel meer dan een werkvloer alleen.”

Ben Weijters: “Daar ben ik het zeker mee eens. Technici zijn zeker ondergewaardeerd wat betreft meedenken in ver- en/of nieuwbouw.”

Rudolf Nagtzaam: “Dat is een mogelijkheid, wel is het zo dat elke technicus andere ideeën en voorkeuren heeft. Kritiek en opmerkingen achteraf zijn van alle tijden. Een theater moet vele heren dienen en zal dus ook op elk gebied bepaalde concessies moeten doen waar ofwel de technicus, de bezoeker of de directeur het niet mee eens is. Een goede adviseur die in staat is de praktijk te vertalen in voor de directie en gemeente grijpbare termen is van essentieel belang. Deze adviseur heeft als primaire taak het eisen- en wensenpakket van de techniek te vertalen en te implementeren.”

Robert Winters: “Hoe eerder hoe beter, dat is ons standpunt. Omdat dergelijke trajecten over jaren kunnen lopen, zien we wel eens verouderde systeemeisen en producten in de aanvraag staan. Door goed mee te denken met de werkelijke wensen van de theatergebruikers hebben we samen de gelegenheid de wensenlijst aan te passen aan de laatste stand der techniek. Een kostenbesparing, tijdswinst en bovenal een nog meer tevreden klant is dan veelal het gevolg.”

Regelgeving en richtlijnen zijn nodig, maar worden soms ook te ver doorgevoerd.

Bart Janssen: “Regelgeving, richtlijnen en normen zijn zeker noodzakelijk. De kwaliteit van verschillende installaties kan op deze manier wat betreft veiligheid worden vergeleken. Het is zinvol om duidelijkheid te hebben over waaraan voldaan moet worden en aan welke normen er getoetst wordt bij de keuring van een installatie. Dit voorkomt dat appels met peren vergeleken worden. Ieder bedrijf hanteert andere oplossingen om tot een vergelijkbaar resultaat te komen. Afhankelijk van de aanbestedende partij en/of klant, zit er nog

vaak verschil in de eisen. Eenduidigheid vergroot de duidelijkheid voor klant en leverancier."

Ben Weijters: "Uiteraard. Regels worden gemaakt achter het bureau, zijn meestal overtrokken en moeilijk toepasbaar, of te kostbaar. Uiteraard zijn er regels nodig, maar laat mensen met ruime praktijkervaring mee beslissen."

Anton Rolink: "Zeker weten. Het is natuurlijk goed dat er regels zijn en er paal en perk wordt gesteld. Het is ook lastig hier iets negatiefs over te zeggen, maar ik heb zo af en toe het idee dat er geheel andere motieven zijn."

Robert Winters: "Een lastig onderwerp. We hebben in februari van dit jaar niet voor niets hier ook de nodige informatie aan besteed tijdens ons seminar 'Rigging'. Veiligheid gaat boven alles, is ons motto. De regels komen echter niet voor niets. Veelal is hier sprake van 'oorzaak en gevolg'. Dat er door onwil, onwetendheid, onkunde en ongelukken nog meer regels bijkomen lijkt daarmee een feit. Maar of deze extra regels voor meer veiligheid zorgen is maar de vraag."

**Er wordt op het gebied van theatertech-
niek te vaak 'vernieuwd om het vernieu-
wen'.**

Anton Rolink: "Er moet toch verdiend worden? En wat is er mis met innovatie?"

Rudolf Nagtzaam: "Op onze deelgebieden (licht en geluid) gaat die stelling voor zover ik weet niet op. De geleverde theaterinstallaties zijn vooral functioneel, van goede kwaliteit en gebaseerd op jarenlang probleemloos functioneren."

Bart Janssen: "Vernieuwingen bij Stakebrand B.V. zijn altijd ingegeven door een voortschrijdend inzicht in techniek, of door een specifieke klantwens. Stalogic Centurion is in het leven geroepen om te kunnen beantwoorden aan de laatste eisen op gebied van veiligheid en functionaliteit. Dit vergroot de mogelijkheden voor de gebruiker, gecombineerd met een ergonomisch en gebruiksvriendelijk bedieningsmeubel. Wanneer de klant een specifieke wens heeft is dit altijd bespreekbaar, wij trachten altijd met een oplossing op maat te komen."

Robert Winters: "Voor zeer weinig theaters lijkt deze luxe weggelegd. Was het maar zo dat iedereen dit kon veroorloven. De krappe budgetten laten dit lang niet altijd toe."

Ben Weijters: "Hier kan ik persoonlijk geen uitspraak over doen. Maar als je technici hebt met passie, kennis en inzet, is dat waar ze extra voor gaan."

Door steeds verdergaande integratie en koppelingen moeten verschillende leveranciers van theatertechnische apparatuur/producten steeds meer van elkaars werkgebied weten. Het zelfde geldt voor de mensen die er mee moeten gaan werken.

Anton Rolink: "Ik zie het verband niet. Het zijn juist de mensen die er mee werken die vaak het inzicht hebben in hoe iets op elkaar afgestemd kan worden. Als leveranciers onderling deze koppelingen niet kunnen of willen maken, dan zijn ze niet goed bezig."

Ben Weijters: "Er zijn werkgebieden die elkaar zeker aanvullen of raken en het tegenovergestelde is ook zeker waar, dus niet veel anders dan in het verleden. Als je tenminste zelf goed op de hoogte bent van je eigen producten."

Rudolf Nagtzaam: "Dat lijkt ons niet meer dan logisch. Als professioneel leverancier van theaterfaciliteiten zul je je toch tenminste moeten informeren over de omstandigheden waarin je terechtkomt. Bij ons is dit al jaren aan de gang, aangezien wij geluid, licht en video onder één dak hebben en dus ook aanbieden. Hetzelfde geldt voor technici van theaters en gezelschappen. Niet op een eilandje werken,

maar realiseren dat je deel uitmaakt van een groter geheel."

Robert Winters: "Klopt helemaal. De raakvlakken zijn steeds groter, denk bijvoorbeeld aan de integratie van video binnen de lichtwereld. Natuurlijk is er ook sprake van interesse vanuit ons vakgebied voor de verschillende werkgebieden. Wij werken bij theaterinrichtingen dan ook steeds intensiever samen met andere leveranciers om het voor onze eindgebruiker zo optimaal mogelijk in te richten"

Bart Janssen: "Naar mijn mening valt dit relatief mee, daar een complete installatie in een theater vaak van een leverancier komt. De technici die in dit theater werken moeten hier op een goede manier mee om kunnen gaan, wat in de praktijk geen probleem is. Wat wel soms lastig is, is het programmeren van voorstellingen op verschillende systemen. Hier is al vaak over gesproken, maar nooit concreet actie op ondernomen. Ook hierbij geldt dat de operator in een theater een belangrijke rol speelt. Wanneer deze goed op de hoogte is van de mogelijkheden van de machine, kan deze een voorstelling altijd goed 'vertalen' naar de situatie. Ook voor voorstellingsleiders zien wij hier een rol weggelegd wat betreft eenduidigheid in kap- en changementlijsten. Deze verschillen vaak onderling, waardoor het lastig wordt alles goed te interpreteren, een bepaalde vorm van standaard notatie zou zeer wenselijk zijn. Het 'patchen' van voorstellingen is vaak complexer dan het programmeren op zich."